

ЗМІНИ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД АВТОРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Катерина Афанасьєва (Горська),
*старший науковий співробітник НДІ інтелектуальної
власності НАПрН України,
кандидат філологічних наук*

Стаття присвячена вивченню нових течій і концепцій авторського-правового регулювання в умовах глобальних змін інформаційного простору. Особлива увага приділяється необхідності законодавчого закріплення в авторському праві інтересів громадянського суспільства щодо збереження культурної спадщини та розширення доступу до нього. Також розглядаються можливі механізми регулювання авторського права для підтримки балансу інтересів усіх учасників процесу створення та розповсюдження інформації.

Ключові слова: глобалізація, авторське право, інформаційний простір, медіаконтент, регулювання.

Фундаментальні перетворення, що відбуваються в інформаційному просторі сьогодні, визначили різке зростання ролі інформаційних ресурсів в постіндустріальному інформаційному суспільстві. І ступінь інтегрованості інформаційних ресурсів країни у глобальний інформаційний простір стає критерієм розвитку суспільства. Глобалізація, котрою сьогодні охоплені всі сфери життєдіяльності людини вносить суттєві корективи й у структуру інформаційного простору. Його транснаціоналізація ускладнює застосування традиційної моделі авторського права, а тому поновилися дискусії про необхідність її переосмислення й реформування в сучасних умовах. Мета цієї статті полягає в спробі окреслити напрямки, в яких повинна здійснюватися інтеграція системи авторського права в сучасний інформаційний простір. Робиться це на основі аналізу визначення нових загроз для інформаційного простору з боку мережі Інтернет, розгляду політичного та правового поля інформаційної діяльності, вивчення течій і

концепцій, що з'явилися останнім часом.

Розвиток авторського права останніх десятиліть охарактеризувався розширенням обсягу прав і посиленням механізмів їх охорони та захисту. Однак сьогодні ця позиція посилення авторських прав зустрічає все більший опір у суспільстві. Критики традиційної системи охорони авторського права стали пропонувати нові підходи, в основу яких покладено вільний доступ і обмін інформацією між авторами та суспільством. На підтримку цих настроїв з'явилося багато громадських рухів, які стоять як на позиціях категоричного заперечення авторського права, так і на позиціях, спрямованих не на протистояння, а на обхід авторського права, чи визнанні необхідності його реформування. Далі ми розглянемо найбільш популярні концепції стосовно інформаційної сфери.

Стійкий баланс. Традиційно основним принципом авторського права вважалося забезпечення стійкого балансу інтересів між споживачем і ви-

робником об'єктів авторського права. У результаті діяв вироблений століттями механізм, заснований на закріпленні прав на твір за автором (правовласником) протягом певного строку (у більшості країн, і Європи також, він становить усе життя автора і 70 років після його смерті)*. Після закінчення зазначеного терміну твір переходить у категорію суспільного надбання. На думку Й. Келера (мається на увазі континентальна європейська юридична традиція), основні правові норми спрямовані на охорону виключних прав на використання твору, за рахунок якого автор забезпечує собі матеріальний дохід [1]. Так Бернська конвенція «Про охорону літературних і художніх творів» закріплює за авторами творів «виключне право дозволяти відтворення цих творів в будь-який спосіб і в будь-якій формі» [2]. Відповідно до цього підходу автор, який первинно володіє правами на свій твір, має право дозволяти чи забороняти поширення свого твору третім особам. Сказане вище призводить до ситуації, в якій будь-яке звернення до твору, термін охорони якого не минув, його використання пов'язане з необхідністю отримання відповідного дозволу. Протягом тривалого часу це положення влаштовувало обидві сторони, однак в умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій і перетворення на реальність теорії інформаційного суспільства стало очевидно, що встановлений баланс інтересів побудований насправді без урахування інтересів користувача, котрий прагне отримання більшої кількості інформації. На думку А. Сторі, професора права юридичного факультету Кентського університету (Великобританія), поняття балансу інтересів взагалі не може бути застосовано

для вирішення цього конфлікту, тому що вже в основу регулювання закладена концепція нерівності прав сторін**.

Культурна війна. Перегукується з попередньою концепцією і позиція прихильників вільної культури. Нинішній конфлікт сторін відомий борець за вільну інформацію Л. Лессінг характеризує як «культурну війну» за доступ до інформації, боротьбу, що розгорілася між збереженням культури та забезпеченням прав. Він песимістичний в оцінці ситуації, заявляючи, що розширення на законодавчому рівні авторських прав, зрештою може призвести до культурного паралічу, зробивши доступ до культури привілеєм багатих. Отож професор Дж. Бойл, один із засновників Центру вивчення суспільного надбання, слушно зауважує, що ми перше покоління, котре позбавляє себе власної культури, оскільки відповідно до чинної системи авторського права жодна робота, створена під час нашого життя, без спеціальних дій з боку автора, ніколи не стане доступною до використання [3]. Не викликає сумнівів той факт, що доступ до культурної спадщини відіграє важливу роль у навчанні й особистісному зростанні людини та сприяє розвитку суспільства загалом. Право людини на доступ до культурних цінностей гарантовано ст. 27 (1) Загальної декларації прав людини та ст. 15 (1а) Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права [4]. На думку Д. Гантера, тривалий час вважалося, що інтелектуальна власність повинна гарантувати соціальний прогрес, сприяти інноваціям. Однак це благо для всіх нині породжує конфлікт особистих інтересів власників прав на продукт інтелектуальної власності й інтересів громадянського су-

* Відповідно до Directive 2011/77/EU of the European parliament and of the council of 27.09.2011 amending Directive 2006/116 / EC on the term of protection of copyright and certain related rights [Electronic resource]. — Access mode : http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/term-protection/index_en.htm.

** Див. Story A. Inside Views: 'Balanced' Copyright: Not A Magic Solving Word / Alan Story [Electronic resource]. — Access mode : <http://goo.gl/cxtcD>.

спільства [5]. Цієї думки дотримується і професор І. Блізнець. На його переконання, право інтелектуальної власності у своїй основі «є вираженням усвідомлення державою важливості культури та прогресу для збереження й розвитку суспільства... також держава повинна підтримувати нестійку рівновагу між правами людини й інтересами суспільства, між тим, що належить до сфери культури, а що — до комерції» [6]. Звісно, у зазначеній вище Всесвітній декларації прав людини під доступом до культурних цінностей насамперед мали на увазі високе мистецтво, власне це слово «мистецтво» прямо згадано в ст. 21 (1) Всесвітньої декларації. Однак сьогодні культура сприймається радше в більш антропологічному сенсі — це «не просто накопичення творів і знань», а й комунікація, за допомогою якої відбуваються отримання та обмін інформацією, що мають важливе значення для збагачення культур і культурного життя. За твердженням президента Асоціації інтернет-видавців РФ, І. Засурського в суспільстві виникає необхідність як і в часи усної цивілізації широко використовувати культуру в постійному доступі, щоби полегшити її поширення [7]. І саме вільному доступу до культури, як підкреслює ЮНЕСКО в Рекомендації про участь і внеску народних мас в культурне життя, відводиться роль вирішального фактора в «політиці комунікації, що спрямована на розширення вільного обміну інформацією, ідеями та знаннями», а інформаційна продукція прирівнюється до «культурних товарів і послуг, продуктів творчості, які... мають як економічний, так і культурний характер, отже, не повинні розглядатись як такі, що стосуються лише комерції» [8]. Усе вищесказане тільки підтверджує важливість ролі інформації як культууроформувального інстру-

менту, економічна доступність якого є одним із вирішальних факторів.

Стимули для творчості. Законодавче розширення авторських прав офіційно покликане стимулювати творчість автора. Проте інтереси автора найчастіше відрізняються від інтересів компанії, що володіє авторськими правами на використання його творів. Автор, який уже отримав винагороду за передачу прав, надалі прагне більшої популярності та поширення його твору. Компанія ж зацікавлена в тривалому використанні твору й отриманні максимального прибутку. По суті, ми можемо спостерігати підміну понять, коли розширення авторських прав означає розширення прав окремих корпорацій і компаній. Яскравим прикладом може слугувати лобювання, до якого вдалася компанія «У. Дісней» (*Walt Disney*). Прийнятий у 1998 році в США акт, відомий під назвою «закон Міккі Мауса»* був покликаний збільшити строк охорони прав спеціально заради того, щоби подовжити володіння правами на літературного персонажа компанії Міккі Мауса, економічна вартість якого оцінюється сьогодні в 3 млрд дол. США. Невелика кількість транснаціональних медіакорпорацій замість захисту інтересів авторів і суспільства свідомо стримує поширення культурної та наукової інформації, таким чином приносить розвиток суспільства в жертву комерціалізації. Переважній більшості авторів сучасна індустрія контенту не здатна (або не хоче) створити ту мотивацію, котра мала б сприяти творчості. Відповіддю на капіталізацію став прихід у журналістику великої кількості авторів-романтиків, які не мають на меті одержання прибутку. Такий соціальний феномен Ф. Г. Ластовка та Д. Гантер називають «аматори для аматорів», маючи на увазі людей, які самостійно створюють і безкоштовно розповсюд-

* Sonny Bono Copyright Term Extension Act of 1998, Pub. L. № 105–298, 112 Stat. 2827, codified at 17 USC § 302 (a).

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

жують відео, аудіо та текстовий контент. На підтримку цих настроїв з'явилися громадські рухи, що тією чи тією мірою підтримують ідею «відкритих джерел» — *Open source movement* (Рух відкритих джерел), *Copyleft* (Рух копілефт), *Creative Commons* [creativecommons.org], *Center for the Public Domain* (Центр суспільного надбання) [www.centerforthepublicdomain.org], *Open Knowledge* (Відкриті знання) [www.openknowledge.net] та ін. Такі рухи стали поштовхом для появи вільних ліцензій на контент і можливості створювати твори, вільні для загального використання без будь-якої оплати, дозволів та інших обмежень. Автором та ідеологом створення таких ліцензій *Creative Commons* став американський юрист, професор Гарвардського університету Л. Лессінг. І. Засурський слушно зауважує, що оскільки бажання автора надавати вільний доступ до своїх творів публіці чинною системою авторського права ігнорується, бо передбачає єдиний спосіб передачі твору для публікації — ліцензійну угоду з конкретною особою, система відкритих ліцензій стала своєрідною надбудовою, заповненням величезної прогалини, що існує в традиційному авторському праві — можливості автору дійсно розпорядитися твором на власний розсуд, наприклад передати твір у відкрите користування необмеженому колу осіб [7]. Життєздатність такого підходу підриває підвалини основних комерційних принципів інтелектуальної власності. Такі проекти, як Вікіпедія, Гутенберг, на думку американського дослідника Е. Моглена (*Eben Moglen*) демонструють те, що автори будуть продовжувати творити навіть без економічного стимулу [9].

Права людини. Багато реформаторів авторського права його розширення прямо пов'язують з правами люди-

ни. Адже для ефективного захисту авторських прав необхідний чіткий механізм фіксації фактів незаконного використання авторського твору. Транснаціональний характер інформації, що поширюється в мережі, фактично, зруйнував наявну де-юре територіальну обмеженість авторського права. І хоча міжнародні угоди покликані її подолати, неприєднання до міжнародного документа хоча б однієї країни веде до утворення лазівки для використання її порушниками. У зв'язку зі збільшенням пропускну здатності інтернет-каналів порушення можуть відбуватись одночасно в різних куточках Земної кулі. Складність доказування правопорушень в Інтернеті не один рік є предметом обговорення серед юристів. Більшість з них суть проблеми вбачає саме в законодавчо закріпленому механізмі здійснення технічного контролю за незаконним поширенням в мережі. І саме використання технічних засобів контролю та моніторингу інтернет-ресурсів викликає найбільш бурхливі суперечки. Глибоко негативна реакція світової громадськості на появу таких законодавчих актів по боротьбі з контрафактним контентом як наприклад АСТА*, що свого часу супроводжувалася акціями протесту, хакерськими атаками на сайти органів державної влади, є тому підтвердженням. Таке розширення повноважень з контролю за Інтернетом для боротьби з піратством може розглядатися як порушення права на недоторканність особистого життя та свободи слова. Адже моніторинг пов'язаний з неминучим втручанням в особистий простір людини та, як наслідок, — із загрозою розголошення персональної, конфіденційної інформації. А водночас названі права гарантовані статтями 7 і 11 Хартії ЄС про фундаментальні права*. Європейська правозастосовна практика теж не до-

* Міжнародна угода щодо боротьби з контрафактною продукцією — The Anti-Counterfeiting Trade Agreement.

тримується єдиної позиції. Наприклад, у справі *Scarlet v SABAM*, рішення за якою було винесено в листопаді 2011, Європейський суд встановив, що постачальників послуг доступу в Інтернет (*ISP*) не можна примусити встановити систему моніторингу електронних комунікацій для захисту прав інтелектуальної власності. Водночас у Великобританії законодавці прийняли норму, згідно з якою уряд може вимагати від постачальників послуг доступу в Інтернет блокування певних веб-сайтів, які «істотно» порушують закони про авторське право [10].

Ворог медіаплюралізму. Співзвучна з концепцією вільних джерел популярна останнім часом концепція медіаплюралізму, котра обстоює, зокрема, ідею різноманітності джерел інформації та доступного інформаційного контенту. Її витоки деякі вчені бачать у вільному ринку ідей, чітко описаному ще в XVII ст. Д. Мільтон у памфлеті «Ареопаетика», в якому автор звертає увагу на те, що люди «не повинні намагатися перетворити всі знання країни на товар» [11]. Сьогодні дебати про медіаплюралізм більш переорієнтовані на конвергенцію та демократичний потенціал нових засобів комунікації у мережі, функції яких на думку, Д. МакКвейла, полягають у контролі за владою, стимулюванні активної системи та соціального життя, у вираженні ідей і думок різного культурного змісту, оновленні культури й суспільства [12]. Однак весь цей потенціал може бути повною мірою реалізований тільки за умови вільного доступу до інформації. При цьому основним гаслом прихильники цієї концепції вважають боротьбу за фундаментальне право свободи слова. На підтверджен-

ня наводиться необхідність кореляції балансу авторських прав і прав людини, зокрема права «шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів», гарантованого ст. 19 Загальної декларації прав людини^{**}. Ті, хто стоїть на позиції свободи слова, висловлюються за безперешкодний доступ до інформації, однією з перешкод, поряд з цензурними та правовими обмеженнями, все частіше називають комерціалізацію інформації. На цьому тлі Європейська Комісія в меморандумі МЕМО/12/950 про основні напрями запланованої модернізації авторського права в ЄС закликала підходити до оцінки збалансованості авторського права з позиції його впливу на реалізацію основоположних прав і свобод людини^{***}.

Збереження національного продукту. Необхідність вільного доступу до інформації представники антиглобалістського руху аргументують загрозою національній культурі. Для інформації, що є фундаментальним товаром у глобальній медіаекономіці, авторське право стає сильним інструментом для так званої, повальної пропєртизації (*propertization*) інформації. Однак на їхню думку така комерціалізація інформації, що має правову та державну підтримку, ніяк не сприяє захисту національного інформаційного продукту. Навпаки, його конкурентоспроможність у контексті глобальних викликів зменшується. І доступ до національного продукту в умовах активізації дискусій щодо тотальної вестернізації, американізації інформаційного простору стає в цих умовах уже не просто забезпеченням інтересів користувачів, а й стратегічно важливим, одним з найсильніших механізмів

* Хартія Європейського Союзу про основні права 2000 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_524.

** Art. 19 Universal Declaration of Human Rights (1948).

*** European Commission — МЕМО / 12/950 05/12/2012 [Electronic resource]. — Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-950_en.htm?locale=en.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

мів збереження національної ідентичності, культурних традицій, формування демократичного суспільства.

Однак самі медіакомпанії повною мірою такого підходу не поділяють. Не секрет, що нове століття стрімкого розвитку інформаційних технологій разом з розширенням можливостей медіа, їх модернізацією та конвергенцією принесло ЗМІ й негатив: падіння тиражів традиційних газет, нездатність конкурувати з великою кількістю альтернативних джерел інформації (блогами, ЖЖ, твіттером), відсутність контролю за поширенням медіаконтенту в мережі тощо. У боротьбі за свою аудиторію використовують усі засоби, проте розвиток громадянської журналістики призвів до того, що лави журналістів поповнили автори, які не знайомі з принципами етики та правовими нормами. Культура копіювання набуває загрозливого поширення й у нових технологічних умовах стала фактично частиною комунікаційного процесу. У мережі вона підкріплюється ідеєю про культуру як про універсальну бібліотеку з нескінченими запасами та загальним доступом. Зростання масштабів незаконного копіювання та поширення медіапродукту особливо показовий в соціальних мережах. Найбільш популярні з них перетворилися на справжні осередки піратства. Ще більш загрозливим явищем на сьогоднішній день є рерайт. Цей популярний останнім часом термін остаточно вкорінився в інформаційному медіапросторі, передусім завдяки невизначеності його юридичного статусу. Рерайт (від англ. *rewriting* — переписування, переробка тексту зі збереженням його змісту) полягає в «якісному» перефразуванні тексту зі збереженням змісту, але зі зміною форми твору. Чим багатший словниковий запас рерайтера, тим якіснішим вийде рерайтинг вихідних текстів. Проте відповідно до норм авторського права, правовій охороні підлягає форма вираження ідеї (елемента змі-

сту твору) або, принаймні, може отримувати таку охорону, а її зміст не охоплюється авторським правом, отже автор рерайтного твору не може бути притягнутий до юридичної відповідальності. Сьогодні потреба в рерайтингу зросла у зв'язку з недостатньою кількістю унікального контенту в мережі. І жертвами рерайтингу стали вже самі медіа, «переписані» тексти яких усе частіше поповнюють контент різних сайтів, починаючи від бізнес-компаній і закінчуючи колегами з медіасфери.

Бравурне твердження про свободу доступу до інформації перетворилося не більш ніж на ширму, що намагається прикрити справжні наміри розповсюджувачів медіапродукту — отримання прибутку. Тож потрібно звернути увагу й на зміну ролі медіа. Багато вчених зазначають, що дезінтермедіація посередницької ролі ЗМІ призвела до того, що сучасний творець контенту більше не залежить від видавця. Водночас, незважаючи на широкі можливості доступу до інформаційних ресурсів і відкритість джерел глобальний інформаційний простір загалом виявляється незатребуваним кожним окремим учасником інформаційного процесу, що сприяє підвищенню ролі «медіапосередників» на ринку розповсюдження інформації. Авторське право стає стимулом уже для них. Імовірність такого перерозподілу доходів від розповсюдження медіаконтенту в цифровій формі зараз викликає неабияке занепокоєння серед великих медіахолдингів. Вони поспішили звинуватити в спаді прибутків традиційних засобів масової інформації діяльність агрегаторів новин. Останні будують свою бізнес-модель навколо монетизації чужого контенту, зібраного традиційними медіаорганізаціями з великими фінансовими витратами. Власник медіагіганта *News Corporation* Р. Мердок назвав крадіжкою навіть відображення заголовків статей видань у новинному

агрегаторі Google [13]. Цю стурбованість підтримали й інші представники медіасфери. У 2006 році Бельгійський суд став на сторону видавця *Corie-press* у своєму позові проти Google за копіювання сніпсетів його матеріалів на сайті новин Google. Судове рішення підкреслило пріоритетність охорони медіаконтенту навіть щодо невеликих за обсягом матеріалів [10]. Деякі медіа, навпаки, пішли шляхом налагодження взаємовигідного партнерства з медіапосередниками. Модель бартерних взаємин продемонстрували чотири найбільші медіакомпанії України, що запропонували сайтам співробітництво — меморандум в новому проекті «Чисте небо»: Інтернет-ресурс може подати заявку телеканалу на отримання та демонстрацію його контенту легально, але основна умова — демонстрація повинна бути на плеєрі телеканалу, який також супроводжує показ в Інтернеті своєю рекламою. При цьому телегрупи керують продажами реклами в цих плеєрах і отримують весь дохід. А інтернет-майданчики зможуть заробляти на розміщенні банерної та іншої медійної реклами на своїх сторінках. До проекту приєдналися вже більше 50 інтернет-ресурсів, аудиторія яких на листопад 2013 року становила близько 13 млн унікальних відвідувачів на місяць. Боротьба з медіапосередниками — це насамперед боротьба за прибутки від реклами. Тільки за 2013 рік дохід від реклами сайтів, що розміщують нелегальний контент, за даними дослідження Американської компанії *MediaLink* сягнув 226,7 млн дол. США. Медіакомпанії зайняли активну позицію в боротьбі з нелегальними розповсюджувачами контенту. Головним їхнім аргументом є збитки, що їх завдають інтернет-пірати. На стежку боротьби також встала Євро-

пейська Комісія, що поміняла стратегію боротьби з порушеннями авторських прав, від посилення законодавчих обмежень користувачів у бік боротьби з медіапосередниками. Керуючись принципом *follow the money* (йди за грошима), Європейська Комісія 01.07.2014 року прийняла план, спрямований на мотивування рекламодавців, які розміщують рекламу на піратських сайтах і тим чином підтримують їх*. Однак поки медіа підраховують збитки, заявляючи, що нелегальне поширення медіаконтенту прямо впливає на здатність інвестувати у виробництво продукту, вчені спростовують їхні заяви. Результати дослідження «*Copyright & Creation: A Case for Promoting Inclusive Online Sharing*»**, проведеного Лондонською школою економіки та політичних наук, не підтверджують того, що творчі індустрії страждають від загального зниження доходів унаслідок порушень авторських прав. Аналогічний висновок стосується й використання контенту файлообмінниками. Так, після закриття сайту *Megaupload*, який відвідували 50 млн осіб (близько 4 % світового інтернет-трафіку), прибутки медіаіндустрії, яка нібито страждала від незаконного використання її продуктів, навпаки, знизилася. Це падіння професіонали пов'язують зі зменшенням популяризації продуктів через торренти [14].

Як бачимо, нинішня структура медіасистеми дає підстави говорити про надзвичайно тісні зв'язки між усіма учасниками ланцюжка створення та розповсюдження медіапродукту: авторами, виробниками контенту, медіапосередниками і споживачем. У цих умовах законодавчий підхід не може бути сегментарним, діючи за принципом розширення прав одних і обмеження інших. Поступова демократи-

* Action Plan to address infringements of intellectual property rights in the EU [Electronic resource]. — Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-760_en.htm?locale=en.

** LSE Media policy brief 9 [Electronic resource]. — Access mode : <http://goo.gl/86sXPq>.

зація етапів творчості та дезінтермедіація, пов'язані зі зміною посередницької ролі медіа, змушують вносити корективи в підходи авторсько-правового регулювання. Традиційний принцип централізованого режиму контролю за контентом має змінитися децентралізованою моделлю регулювання авторського права. Важливу роль при цьому відіграють накопичені медіапрактики.

Сучасні тенденції в підходах до реформування авторського права повинні також враховувати необхідність збереження культурної спадщини та розширення доступу до неї в умовах глобалізації. На думку професора Колумбійського університету, лауреата Нобелівської премії з економіки

Дж. Стігліця, «Глобалізація — це одне з найважливіших питань сучасності, і інтелектуальна власність — одне з важливих питань глобалізації» [15]. Те, як ми регулюємо та керуємо процесами створення й надання доступу до інформації має центральне значення для успішного функціонування нової економіки й інформаційного простору загалом. ♦

Список використаних джерел

1. Липцик Д. Авторское право и смежные права / Д. Липцик. — М. : Ладомир ; Издательство ЮНЕСКО, 2002. — 788 с.
2. Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://www.copyright.ru/library/megdunarodnie_akti/copyright/bernskaya_konventsia.
3. Tom Bell thinks © extensions are Mickey Mouse [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.thepublicdomain.org/2009/08/07/tom-bell-thinks-%C2%A9-extensions-are-mickey-mouse/#more-1035/>.
4. Universal Declaration of Human Rights (1948), International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966) [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.un.org/en/documents/udhr>.
5. Hunter D. Culture War / D. Hunter [Electronic resource] // Law, Social Justice and Global Development Journal (LGD). — 2004. — № 2. — Access mode : http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/law/elj/lgd/2004_2/hunter.
6. Близнец И. А. Государственное регулирование интеллектуальной собственности в Российской Федерации: теоретико-правовое и сравнительное исследование / И. А. Близнец. — М. : Можайский полиграфический комбинат, 2002. — 320 с.
7. Трансформация авторского права в Интернете. Зарубежные тенденции, бизнес-модели, рекомендации для России / под ред. И. Засурского и В. Харитонова. — М. : НП «Ассоциация интернет-издателей» ; Кабинетный учёный, 2013. — 384 с.
8. UNESCO, Recommendation on Participation by the People at Large in Cultural Life and Their Contribution to It 1976 [Electronic resource]. — Access mode : http://portal.unesco.org/en/ev.php-RL_ID=13097&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

9. Moglen E. *Anarchism Triumphant: Free Software and the Death of Copyright*, in Niva Elkin-Koren and Neil Weinstock Netanel (eds) / Eben Moglen // *The commodification of information*. — 2002. — P. 107, 112.
10. Влияние правовых норм ЕС в сфере авторских прав в Интернете на начальные инвестиции в бизнес Количественное исследование [Electronic resource] / Matthew Le Merle, Raju Sarma, Tashfeen Ahmed, Christopher Pencavel. — 2011. — Access mode : <http://www.strategyand.pwc.com/media/file/Strategyand-Impact-US-Internet-Copyright-Regulations-Early-Stage-Investment-RUSSIAN-VERSION.pdf>.
11. Мильтон Дж. *Ареопажетика (Речь к английскому парламенту о свободе печати)* / Джон Мильтон ; полный пер. с англ. под ред. П. Когана [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.krotov.info/acts/17/2/milton.htm>.
12. МакКуэл Д. *Теория массовой коммуникации* = McQuail D. *Mass Communication Theory* / Denis McQuail's. — 2003. — P. 179–188.
13. Sarno D. *Murdoch accuses Google of news «theft»* [Electronic resource] / David Sarno // *Los Angeles Times*. — December 02, 2009. — Access mode : <http://articles.latimes.com/2009/dec/02/business/la-fi-news-google2-2009dec02>.
14. Cohen D. S. *MPPAA Fires Back at Piracy Study* [Electronic resource] / David S. Cohen. — Access mode : <http://goo.gl/wvufxn>.
15. Stiglitz J. E. *Economic Foundations of Intellectual Property Rights* / Joseph E. Stiglitz // *Duke Law Journal*, 1695. — 2008.

Надійшла до редакції 15.09.2014 року

Афанасьева (Горская) Е. Изменения концептуальных основ авторско-правового регулирования в условиях глобализации информационного пространства. Статья посвящена изучению новых течений и концепций авторского-правового регулирования в условиях глобальных изменений информационного пространства. Особое внимание уделяется необходимости законодательного закрепления в авторском праве интересов гражданского общества в вопросе сохранения культурного наследия и расширения доступа к нему. Также рассматриваются возможные механизмы регулирования авторского права для поддержания баланса интересов всех участников процесса создания и распространения информации.

Ключевые слова: глобализация, авторское право, информационное пространство, медиаконтент, регулирование

Afanasyeva (Gorska) K. Changes of conceptual foundations of copyright regulation in a globalized information space. This article is devoted to the study of new trends and concepts of copyright and legal regulation in the global information space changes. Particular attention is paid to the need of legislative provisions in copyright law interests of civil society in the preservation of cultural heritage and access to it. It is also examined possible mechanisms of regulation of copyright to maintain the balance of interests of all participants in the process of creating and disseminating of information.

Key-words: globalization, copyright, information space, media content regulation